

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti

Številka: 061-15-4/2021/6
Ljubljana, 4. 11. 2021

Z A P I S N I K

14. izredne seje Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki je potekala v sredo, 20. 10. 2021, v veliki dvorani na Tomšičevi, Ljubljana.

Seja se je pričela ob 13.00 uri in zaključila ob 14.05 uri.

PRISOTNI:

- vodja interesne skupine: dr. Branka Kalenić Ramšak
- člani interesne skupine: dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, Danijel Kastelic, Janoš Kern in mag. Peter Požun.

Sejo je sklicala in vodila vodja interesne skupine dr. Branka Kalenić Ramšak.

Dnevni red (ZA 6, 0 PROTI):

1. Predlog pobude Interesne skupine negospodarskih dejavnosti za sprejem Predloga Zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih – zakonodajna iniciativa

2. Razno

Ad 1)

Interesna skupina je obravnavala predlog Predlog pobude za sprejem Predloga Zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih – zakonodajna iniciativa, ki je bila pripravljena v njenem imenu na podlagi sklepa, ki ga je interesna skupina sprejela na 47. seji 9. 6. 2021.

Katarina Živec, predstavnica Službe Državnega sveta Republike Slovenije je pojasnila, da se s predlogom zakona skuša državljanom tretjih držav, ki prihajajo v Republiko Slovenijo z namenom izobraževanja omiliti pogoje za pridobitev dovoljenja za začasno prebivanje. Dopolnitev zakona se nanaša na tiste tuje dijake in študente, ki so jih dolžni preživljati starši oziroma njihovi zakoniti zastopniki. Na podlagi predlagane spremembe se ponovno vzpostavlja ureditev, ki je bila v veljavi do sprejema Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih – ZTuj-2F, ki je bil sprejet na 67. izredni seji Državnega zbora Republike Slovenije 30. 3. 2021. Z navedeno spremembo zakonodaje je namreč v praksi prišlo do ključne spremembe v načinu izkazovanja zadostnih sredstev za preživljanje tujih študentov v Sloveniji. Po obstoječi ureditvi namreč ni več mogoče izkazovati zadostnih sredstev za preživljanje zgolj na podlagi pisne izjave staršev, ki so ga po pravu države, katere državljan je,

dolžni preživljati, kot je bilo to mogoče pred spremembo zakonodaje. To se s predlogom zakona spreminja.

Vodja interesne skupine dr. Branka Kalenić Ramšak je pojasnila, da obstoječa ureditev študentom iz ekonomsko šibkejših držav onemogoča izobraževanje ali študij v Sloveniji. Pri tem je izpostavila, da večina tujih dijakov in študentov v Slovenijo prihaja iz držav nekdanje Jugoslavije, kjer je gmotno stanje ne le dijakov in študentov, temveč tudi njihovih staršev pogosto preslabo, da bi slednji lahko že ob začetku študijskega leta izkazali, da imajo na voljo celotna sredstva za preživljanje dijaka ali študenta za čas trajanja njegovega izobraževanja v Sloveniji. Poleg tega gre prav v navedenih primerih za študente, ki so se po dosedanjih izkušnjah izkazali za izjemno prizadevne, kooperativne, motivirane pri študiju, tudi pri učenju slovenskega jezika in osvajanju slovenske kulture in navad. Omenila je, da ima Republika Slovenija, natančneje Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, z državami nekdanje Jugoslavije sklenjene neposredne protokole o sodelovanju na področju izobraževanja. Ti dvostranski sporazumi določajo, da imajo državljani teh držav na področju osnovnošolskega in višješolskega izobraževanja enake pravice, kot državljani Republike Slovenije, na področju visokošolskega izobraževanja pa pri plačilu šolnin zanje veljajo enaki pogoji, kot veljajo za slovenske študente. To v praksi pomeni, da so tuji študenti iz držav nekdanje Jugoslavije opravičeni od plačila šolnin za študij, medtem ko morajo državljani ostalih »tretjih« držav za študij plačati šolnino za tujce. Ker je osnovni namen opisanih neposrednih protokolov o sodelovanju na področju izobraževanja »izenačitev državljanov teh držav z državljani Slovenije oziroma z državljani EU. Za študente, ki so potomci Slovencev so v okviru univerzitetnih programov zagotovljena ločena vpisna mesta, tako nihče od teh študentov ne more zasesti mesta namenjenega slovenskim študentom. Poudarila je tudi, da je mednarodna odprtost slovenskega visokega šolstva izredno pomembna in tako NAKVIS (Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu) v svojih akreditacijskih merilih presoja tudi uspešno uresničevanje zavoda v slovenskem in mednarodnem visokošolskem prostoru.

Državni svetnik dr. Matjaž Gams je v razpravi poudaril, da bi se moralo tistim tujcem, ki so v Sloveniji na izobraževanju in spadajo v zgornjih 5% študentov glede na podlagi uspešnosti, oprostiti izpolnjevanje kakršnihkoli pogojev za nadaljevanje študija. Fakultete in na splošno država bi si morala intenzivno prizadevati privabiti in obdržati najboljše študente v Sloveniji. Poleg tega se je navezal tudi na neugodne demografske razmere v Sloveniji, kar je še dodaten argument, da se privabi in v Sloveniji zadrži dobre študente iz tujine.

Državni svetnik mag. Peter Požun je v razpravi predlagal, da se predlaga sprejem zakona po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevno dopolnitev zakona. Temu so pritrdili tudi ostali člani interesne skupine. Državni svetnik Tone Hrovat je dodal, da je predlog za skrajšani postopek relevanten tudi zato, ker je treba zadevno problematiko urediti pred informativnimi dnevi februarja 2022.

Državni svetnik Janoš Kern je poudaril, da bi bila nujna preureditev izbiranja in štipendiranja najboljših študentov v Sloveniji na način, da bi se že v okviru srednjih šol iskalo nadarjene študente po vzoru sistema v ZDA.

Državni svetnik mag. Peter Požun je v razpravi izpostavil, da iz Letnega poročila Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020 izhaja, da sklad že pet let ni razpisal kadrovskega štipendij. Tako je predlagal, da bi se na eno izmed prihodnjih sej interesne skupine povabilo tudi navedeni sklad in obravnavalo probleme povezane s štipendiranjem v Sloveniji.

Državni svetnik Danijel Kastelic ja poudaril, da prav študentje iz tujine veljajo tudi za izjemne ambasadorje Slovenije, tako si je treba prizadevati, da bodo ohranili interes za izobraževanje v Sloveniji.

Po opravljeni razpravi je interesna skupina **soglasno** (6 ZA, 0 PROTI) sprejela sklep, da predlog pobude za sprejem zakonske novele **podpira in da se jo v njenem imenu na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) predloži v obravnavo Državnemu svetu.**

Ad 2)

Državni svetnik dr. Matjaž Gams je pod točko Razno napovedal vložitev več svetniških vprašanj in pobud v okviru 45. seje Državnega sveta.

Neža Dular
sekretarka interesne skupine

dr. Branka Kalenić Ramšak
vodja interesne skupine